

Omukono Ogukala

Matayo 12:1-14
Makko 2:23-28; 3:1-6
Lukka 6:1-11

Obulamu Bwa Yesu: Ebyamagero

Tandika n'okukubaganya ebirowoozo ku lunaku lwa Ssabbiiti. Ssabbiiti lwe lunaku ki mu wiiki? Luno lunaku lwa musanvu, Lwamukaaga. Lwaki olunaku lwa Ssabbiiti lwali lunaku lwa musanvu?

Kyava ku kuba nti Katonda yawummula ku lunaku olw'omusanvu bwe yatonda ensi.

Kiki kye baali tebalina kukola ku lunaku lwa Ssabbiiti? Okukola. Abantu b'Abayudaaya baatwala batya Ssabbiiti? Ebimu ku by'okuddamu biyinza okuli: baali balowooza nti lutukuvu, baali bassa ekitiibwa mu lunaku lwa Ssabbiiti era tebaakola mulimu gwonna.

Abafalisaayo baali baani?

Tebaali bakabona, wabula baali kibinja kya bakulembeze b'eddiini y'Abayudaaya abaali bakakanyavu ennyo mu ngeri gye baavvuunula amateeka ga Musa. Baali bamanyi amateeka GONNA, amateeka gonna 613, n'oluvannyuma ne bakola amateeka ag'enjawulo abantu bonna ge balina okugoberera baleme kumenya mateeka ga Musa. Oluusi abantu bwe bagoberera amateeka gonna balowooza nti basinga abantu bonna, era kisobola okubafuulaamalala. Abafalisaayo baali beenyumiriza mu kukola buli kimu mu ngeri entuufu, ne banyooma abalala bonna.

Bulijjo Abafalisaayo baali bagezaako okukwata Yesu ng'akola ekikyamu. Tebaamwagala kubanga teyakolera ku mateeka gaabwe.

Tandika okunyumya embozi nti Yesu n'abayigirizwa be baali batambula mu nnimiro y'emmere ey'empeke ku lunaku lwa Ssabbiiti. Enjala yali ebaluma, era bwe batyo ne balonda emmere ey'empeke okulya. Enkyusa za Baibuli ezimu zigamba nti kasooli, ate endala zigamba nti emmere ey'empeke. Kiteeberezebwa nti emmere ey'empeke y'esinga okutaputa entuufu wano. Yogerako n'abaana ku nkola eno. Wandisoose kunoga emmere ey'empeke, olwo n'ogisiigako enkwaso okusobola okugirya.

Osobola okuteebereza ani yalaba Yesu n'abayigirizwa be nga banoga emmere ey'empeke? Abafalisaayo. Ne balumiriza Yesu, ne bamugamba nti yakola ekintu ekimenya amateeka okukola ku lunaku lwa Ssabbiiti. Bagamba nti kye baali bakola kwe kukungula - nti okunoga empeke n'okuziggyamu gwali mulimu.

Yesu ayanukula Abafalisaayo ng'abagamba nti waliwo ekiseera Dawudi ne basajja be we balya emigaati gya bakabona ng'enjala ebaluma. Dawudi teyalina kulya mugaati guno, naye Katonda teyamusalira musango olw'ekyo; tebaali na musango. Yesu yagamba Abafalisaayo nti bakabona mu yeekaalu bamenya amateeka ga Ssabbiiti kubanga baalina okukola ku Ssabbiiti, ng'ababuulizi bwe bakola emirimu gyabwe ku Ssande. Naye tebaalina musango, kubanga waliwo eyalina okukola emirimu gino.

Ssabbiiti yali egendereddwamu kuyamba n'okuwa abantu omukisa, so si kubanyigiriza.

Abafalisaayo baali batwala ebintu Katonda bye yali ayagala okukola obulungi ne babikyusakyusa; bakozeza amateeka okunyigiriza n'okuvumirira abantu. Yesu yali agezaako okubalaga nti ekigendererwa kya Katonda kyonna eky'amateeka kwe kuyamba abantu n'okuwa abantu emikisa. Omuntu byonna yabikola ku kugoberera amateeka okutuuka ku ntikko, era n'asubwa ensonga yonna ey'ekyo Katonda kye yali agenderera amateeka mu kusooka.

Awo Yesu n'abagamba nti, "Ssabbiiti yakolebwa okutuukiriza ebyetaago by'abantu, so si bantu okutuukiriza ebisaanyizo bya Ssabbiiti: Kale Omwana w'Omuntu ye Mukama wa Ssabbiiti!" Makko 2:27

Yesu abagamba nti Omwana w'omuntu asinga Ssabbiiti era abayigirizwa be tebaali na musango.

Omukono Ogukala

Tekinmanyika bulungi oba okuwona omukono ogwakala kwali ku Ssabbiiti y'emu Yesu n'abayigirizwa be lwe baalonda emmere ey'empeke mu nnimiro. Nga tetufuddeeyo, enjiri zonsatule zino zinyumya ng'embooji ezigatta. Embooji zino ziraga endowooza y'Abafalisaayo ku Ssabbiiti okwawukana ku ngeri Yesu gy'atunuuliramu Ssabbiiti.

Yesu yagenda mu kkuŋŋaaniro ku lunaku lwa Ssabbiiti, n'ayigiriza eyo.

Bwe yatuuka mu kkuŋŋaaniro, alaba omusajja ng'omukono gukaze.

Okwogerako:

Omukono ogukala kye ki? Kifaanana kitya?

Wali olabye ku muntu ng'omukono gukala? Omukono gw'omuntu gwandibadde gukoona era kumpi yasannyalala, era tebandisobodde kugikozesa bulungi nnyo, bwe kiba nga kyaliwo.

Lukka atugamba nti gwali mukono gwe ogwa ddyo.

Abafalisaayo bonna batunuulidde Yesu nnyo. Buli omu alabika amanyi ku musajja ono, era nti alina omukono ogwakala.

Buuzi abayizi lwaki Abafalisaayo bandibadde batunuulira Yesu. Kiki kye baali bagezaako okulaba? Baali batunuulidde okulaba oba Yesu yali agenda kumuwonya. Kiki ekyandibadde ekikyamu mu kuwonya omuntu? Lwali lunaku lwa Ssabbiiti. Omulimu okuwonya omuntu? Wamma Abafalisaayo baali balowooza nti mulimu era nga mukyamu. Batunuulidde Yesu okulaba oba yandiwonyezza omusajja oyo, basobole okulumiriza Yesu. Bagezaako okukwata Yesu wakati mu kukola ekintu kyebalowooza nti kikyamu basobole okumukwata. Mu kiseera kino, abakulembeze b'eddiini baalina obuyinza mu by'obufuzi, era nga basobola okusalawo ani eyakwatibwa n'abonerezebwa.

Yesu teyafaayo ku mateeka g'Abafalisaayo. Mu butuufu yawonya abantu ku Ssabbiiti emirundi mingi. Yali agezaako okulaga abantu nti Abafalisaayo balowooza nti balina eby'okuddamu byonna, byonna baali babikola bulungi, era mu butuufu baali bakola buli kimu-kyaamu.

Yesu bwe yamala okulaba omusajja ng'omukono gukaze, Abafalisaayo ne bamubuuza nti,

"Kikkirizibwa (mu mateeka), okuwonya ku lunaku lwa Ssabbiiti?"

Kino Yesu akikola nnyo. Addamu ekibuuzo n'ekibuuzo. Bulijjo taddamu kuwa, wabula abuuza ebibuuzo okugezaako okuleetera abantu okulowooza. Yesu agamba nti, singa walina endiga, n'etaayaaya n'egwa mu kinnya (ekinnya ekinene mu ttaka) ku lunaku lwa Ssabbiiti, wandigenze okunoonya endiga yo, n'ogisitula okuva mu kinnya? Teyafuna kuddibwamu; kino kyali kibuuza kya kwogera era mu butuufu yali tasubira kuddibwamu. Awo n'ababuza nti, Omuntu tasinga ndiga? Abantu si bakulu okusinga endiga?

Kale, n'olwekyo, kiri mu mateeka, si kibiokukola obulungiku lunaku lwa Ssabbiiti. Abafalisaayo tebaayagala kuddamu kuno. Bandigondera amateeka mu ngeri gye baagala.

Okwogerako:

Yogera n'abayizi - wali bagondede bazadde baabwe bye baabagamba okukola, naye si ekyo kyennyini ekyo... abazadde baali baagala?

Baali bakimanyi nti tebakola bye balina okukola, naye nga basobola okugamba maama oba taata waabwe, well, tewagamba butakola ....kino oba kiri?

Pretty much buli omu kino akikoze era ekyo Abafalisaayo kye baakola. Baakolanga amateeka gaabwe ate oluvannyuma ne bategeeza buli omu nga bwe baali abalungi nti bagondera amateeka ga Katonda, naye nga tebagondera Katonda kye yali ayagala ddala.

Omukono Ogukala

Kati, Yesu atunuulira omusajja n'omukono ogwakaze n'agamba nti, "Golokoka, oyimirire wakati." Kati omusajja alina ky'alina okusalawo. Agenda kuyimirira n'ajja eri Yesu? Kuba akafaananyi kino - Yesu ali awo, ng'amukoowoola. Abafalisaayo bali awo, nga tebakkiriza mbeera eno yonna. Abantu abali mu kisenge bakimanyi nti Abafalisaayo si basanyufu ku nsonga eno? Nkakasa nti bakikola. Abafalisaayo tebakifuula kyama nti tebasiima Yesu n'enkola ze. Omusajja agenda kuyimirira n'awona n'assa mu kabi ak'okubeera ensibuko y'obutakkaanya obw'amaanyi, oba agenda kusalawo obutayimirira? Kiki ky'asinga okwagala?

Omusajja n'ayimirira. Ateekwa okuba nga yali ayagala nnyo okuwona. Awo Yesu n'atunula mu kisenge, n'abuuzza nti,

"Kikkirizibwa ku Ssabbiiti okukola ebirungi, oba okukola ebibi? Okuwonya obulamu oba okubuzikiriza?"

Tewali yaddamu. Enjiri ya Makko etugamba nti, **Yesu yatunula mu kisenge mu busungu olw'emitima gyabwe okukaluba.** Awo Yesu n'agamba omusajja oyo agolole omukono gwe. Kino omusajja oyo kye yali asobola okukola emabegako? Yali asobola okugolola omukono gwe? Well, yagezaako okugigolola, era bwe yakikola, n'efuuka yonna nga omukono gwe omulala.

Abadigize bandibadde baddamu kutya? Olowooza omusajja yacamuka nti omukono gwe gwawona? Kya lwatu nti yali! Abadigize tebandibadde bamusanyukira? Tebandibadde batendereza Katonda olw'ekyamagero?

Mu kifo ky'ekyo, Abafalisaayo baanyiiga nnyo ne bajjula eddalu. Baava mu kku^{ng}aaniro ne bagenda okubeera n'olukiiko okukola enteekateeka ku ngeri gye bayinza okulemesa Yesu; baali baagala kumutta.

Kiki ekikyamu mu mbeera eno? Abafalisaayo baanyiiga olw'okuba Yesu yalina kye yakolakirungi. Abantu baali balowooza ki ku Bafalisaayo? Basinga kubawa ekitiibwa oba nga babatya; baali balowooza nti bano basajja bakulu abakola buli kimu mu ngeri entuufu era nga bamanyi eby'okuddamu byonna. Yesu ababuulira engeri gye bakyamu mu mutima gwabwe, era nti balowooza nti batukuvu nnyo naye ne basubwa ensonga yonna ey'amateeka. Balowooza nti bagondera "etteeka lya Musa" naye ensonga yonna ey'amateeka yali ya kuyamba bantu. Etteeka lyali ligendereddamu okuyamba abantu okukola ebintu ebituufu okutuusa Yesu lwe yasobola okujja mu nsi n'abawa Omwoyo Omutukuvu abayamba okukola ebituufu.

Yesu mu mbooji

Obuweereza bwa Yesu buli kiseera bwali bubikkula ebigererwa by'emitima gy'abantu.

Okuva ku ntandikwa, enteekateeka ya Katonda bulijjo yali ya bantu kutambulira wamu naye olw'okukkiriza. Yali ayagala enkolagana ey'okwesiga n'omuntu, naye kino kyali kisinziira ku mbeera y'emitima gyabwe. Okutuusa Yesu lwe yajja, ffenna twali wansi w'ekibi, era omutima gw'omuntu gwali mubi gwokka. Abantu baagifuula eddiini ey'amateeka, era ekyo Mukama kye yali agenderera n'akatono. Katonda yawa amateeka ng'ayitira mu Musa okukuuma abantu okutuusa Yesu lwe yali asobola okujja mu nsi. Kati olw'okukkiriza mu Yesu, abakkiriza bafunye omutima omuggya n'Omwoyo Omutukuvu.

N'olwekyo, waliwo obutakkaanya wakati w'etteeka Iya Katonda n'ebisuubizo bya Katonda? Si bwe kiri ddala! Singa etteeka liyinza okutuwa obulamu obuggya, twandisobodde okufuulibwa abatuukirivu eri Katonda nga tuligondera. Naye Ebyawandiikibwa birangirira nti ffenna tuli basibe ba kibi, kale tufuna ekisuubizo kya Katonda eky'eddembe nga tukkiriza mu Yesu Kristo yekka. Nga ekkubo ly'okukkiriza mu Kristo tennatuuka gye tuli, twatekebwa wansi w'obukuumi olw'amateeka. Twakuumbwa mu kaduukulu ak'obukuumi, bwe tuyinza okugamba, okutuusa ekkubo ly'okukkiriza lwe lyabikkulwa. Ka nkiteeke mu ngeri endala. Etteeka lye lyali omukuumi waffe okutuusa Kristo lwe yajja; kyatukuuma okutuusa lwe twasobola okuterezebwa ne Katonda okuyitira mu kukkiriza. Era kati ekkubo ly'okukkiriza bwe lizze, tetukyetaaga mateeka ng'omukuumi waffe. Abaggalatiya 3:21-25

Ndikuwa omutima omuggya era nkuteekemu omwoyo omuggya; Ndikuggyako omutima gwo ogw'amayinja era nkuwe omutima ogw'omubiri. Ezeekyeri 36:26

Kyayinza okunnyonyolwa abayizi nti bw'oba okyali muto, bakugamba obutakwata ku sitoovu, oba ekyuma ekifulumya amasannyalaze. Tokkirizibwa kukozeza bintu bino kubanga omwana omuto ennyo tategeera ngeri muliro gye gukola, oba amasannyalaze gye gakola.

Naye bw'ogenda okaddiwa, obeera n'okutegeera era okkirizibwa okukozeza sitoovu olw'ekigendererwa kyayo okufumba, era okkirizibwa okusiba ebintu mu bifo ebifuluma nga bw'otegeera engeri gye bikolamu. Amateeka gaali bwe gati. Kyatukuuma okutuusa Yesu lwe yajja tusobole okutegeera engeri y'okubeera abatuufu ne Katonda nga tuyita mu kukkiriza.

Kaakano tetuli wansi wa mateeka, wabula wansi w'ekisa. Kati tulina omubuulirizi mu Mwoyo Omutukuvu okutulunganya mu nkolagana yaffe ne Yesu mu kifo ky'okuteekawo amateeka ge tulina okugoberera.

Abafalisaayo baali bakola 'bituufu' byonna, era Yesu yagezaako enfunda n'enfunda okubategeera nti baali babuze ensonga. Yesu yali mukambwe eri Abafalisaayo; yabayita emisota n'abannanfuusi, era kigambibwa nti bano be baali abakulembeze abasinga obukulu mu kiseera ekyo. Omunnanfuusi y'omuntu eyeefuula ekintu ky'atali. Ebikolwa byabwe biyinza okuba nga byali birungi, naye emitima gy'Abafalisaayo gyali gya maanyi era nga gikakanyavu.

Abafalisaayo baali bafaayo ku musajja eyalina omukono ogwakala? Nedda. Baali banoonya ngeri ya kukwata Yesu ng'amanya amateeka. Tulina okukitegeera nti Yesu kye yali agezaako okulaga abantu nti okugondera amateeka si kye kifuula omutima gwo okuba omutuufu. Ekifuula omutima gwo omutuufu kwe kuba n'enkolagana ne Mukama, n'okumuwa ettendo n'ekitiibwa kyonna mu buli kimu.

Bw'owa Mukama ekitiibwa, kikukuuma mu kifo ekiwombeefu ng'omanyi nti Mukama y'akukuuma, akwagala era akuwa ebyetaago, era ebintu bino tosobola kubikola nga toliiwo. Abafalisaayo tebatendereza Katonda olw'ekyamagero kino ekyewuunyisa, wadde okuwa Katonda ekitiibwa kyonna, bamala kunyiiga. Bwe tutendereza n'okunoonya engeri y'okugulumiza Katonda mu buli kye tukola, ekyo kikyusa embeera y'emitima gyaffe.

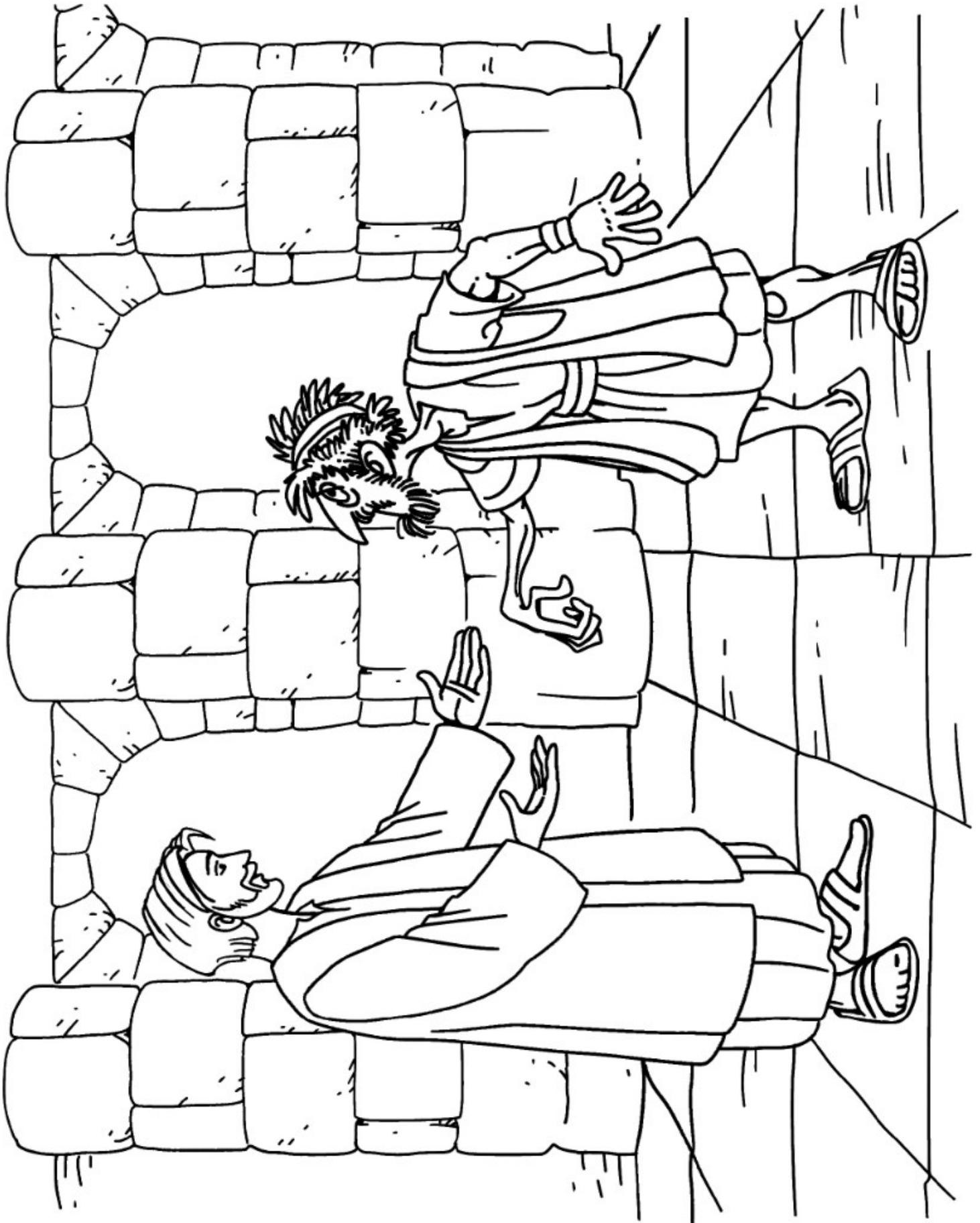
Okutegeera obulungi: abaana balina okugondera bazadde baabwe, n'okugondera ebiragiro bya Katonda. Kyokka abakkiriza tebali wansi wa mateeka ga Musa, wabula bali wansi w'ekisa.

Kubanga ekibi tekijja kubafuga: kubanga temuli wansi wa mateeka, wabula muli wansi w'ekisa. Abaruumi 6:14

Yesu yatuukiriza amateeka. (Matayo 5:17) Amalala gayingira mu mutima gwo bw'oleka okugondera amateeka okusalawo omuntu wo n'omuwendo gwo. Okugezaako kwaffe okuba "abalungi" oba abatuukirivu kulinga engoye encaafu eri Katonda. (Isaaya 64:6) Obutuukirivu bwokka bwe tulina bwe kirabo okuva eri Yesu Kristo. (Abaruumi 5:17)

Oluvannyuma mu ssuula eyo yennyini mu Matayo abamu ku basomesa b'amateeka baabuza Yesu etteeka ki eryali lisinga obukulu. Eno y'engeri Yesu gye yaddamu nti: **Yagala Mukama Katonda wo n'omutima gwo gwonna n'omwoyo gwo gwonna n'ebirowoozo byo byonna n'amaanyi go gonna. Ekyokubiri kiri nti: 'Yagala muliraanwa wo nga bwe weeyagala.' Tewali kiragiro kisinga gano.** Makko 12:30-31

Ebibuuzo by'Essomo n'Olunyiriri z'Okujjukira

9. Kale Oyinza Okumanya

Geraageranya Matayo, Makko & Lukka

1. Muwandiisi ki ategeeza abantu bameka abaasitudde omusajja?
2. Bawandiisi ki abanyumya engeri abasajja gye baayingira mu nnyumba?
3. Kiki abawandiisi bonna abasatu kye bagamba nti Yesu yasobola okulaba?

Abaruumi 5:17

Kubanga okufa bwe kwafugira omuntu omu olw'omusango gw'omuntu omu, abo abaweebwa ekisa ekingi n'ekirabo eky'obutuukirivu balifuga nnyo mu bulamu omu, Yesu Kristo.

10. Omukono Ogukala

Matayo 12:11-12

1. Singa endiga zo zigwa mu luzzi ku Ssabiiti, wandikoze ki?
2. Kiki Yesu ky'ayogera ku bantu bw'ogeraageranya n'endiga?
3. Kiki Yesu agamba nti etteeka litukkiriza okukola ku Ssabiiti?

Makko 2:27-28 ...Ssabiiti yakolebwa muntu, so si muntu ku lwa Ssabiiti. N'olwekyo Omwana w'Omuntu ye Mukama wa ku Ssabiiti.

11. Okuzuula Okukkiriza Okunene

1. Lwaki Abayudaaya baagamba Yesu nti agende eri omukulu w'ekitongole?
2. Kiki omukulu w'ekibinja kye yayogera ku Yesu okujja mu nnyumba ye?
3. Kiki omuduumizi w'ekitongole kye yagamba nti yakitegeera olw'abaserikale abaali bamuweereza?

Zabbuli 10:17

Mukama, owulidde okwegomba kw'abawombeefu; ojja kutegeka omutima gwabwe; ggwe kijja kuleetera okutu kwo okuwulira.

12. Ani ono?

Soma Zabbuli 107

1. Kiki ekigamba nti ekyandibaddewo mu lunyiriri 25?
2. Kigamba nti abantu bajja kukola ki mu lunyiriri 28?
3. Mukama alikola ki mu lunyiriri 28?
4. Abantu basaanidde okuddamu batya (olunyiriri 8, 15, 21, 31)?

Zabbuli 107:31-32

Oh, singa abantu beebaza Mukama olw'obulungi bwe, n'olw'ebikolwa bye eby'ekitalo eri abaana ba abasajja! Era bamugulumize mu kibiina ky'abantu, era bamutendereze nga bali wamu n'abakadde.

